

Hälso- och sjukvård och den regionala nivån i fokus

Välkommen till ett nytt nummer av Kommunal ekonomi och politik. Två av uppsatserna denna gång behandlar hälso- och sjukvården. Carl-Åke Elmersjö och Gert Helgesson tar sin utgångspunkt i den ekonomiska åtstramning som skett inom svensk offentlig sektor under de senaste decennierna. Ökade krav ställs på effektivitet och bättre beslutsunderlag fordras för att kunna göra prioriteringar. En effekt av ett begränsat ekonomiskt utrymme är också enligt författarna implementeringen av nya typer av styrmodeller. Mot bakgrund av förändringarna har en allt intensivare debatt förts om hur vårdkvaliteten påverkats. Etiska frågor har uppmärksamats och många har problematiserat genomförda förändringar och förutsättningarna för hälso- och sjukvården utifrån ett etiskt perspektiv. I uppsatsen behandlas baserat på intervjuer och deltagande observation vilken syn aktörer inom hälso- och sjukvården har på ekonomi och etik och förhållandet mellan de båda perspektiven. De frågor som författarna besvarar är om det framträder konflikter mellan etik och ekonomi i sjukvårdsorganisationen och om det finns skillnader mellan organisationsnivåer eller yrkeskategorier avseende synsätt och tolkningar av begrepp. Den empiriska redovisningen och resultaten redovisas i förhållande till en genomgång av innebörden av etiskt respektive ekonomiskt perspektiv.

Den andra uppsatsen om hälso- och sjukvård baseras på en studie av effekter av förändrad resursfördelning inom mödrahälsovården. En anslagsmodell ersattes med en prestationsbaserad modell och i uppsatsen beskrivs vilka effekter förändringen medförde. Författarna, Bo Hallin, Gustaf Kastberg och Björn Brorström, konstaterar att den nya resursfördelningsmodellen medfört en anpassning av verksamheten till de villkor som den nya resursfördelningsmodellen innebär, men förändringen av formerna för resursfördelning har också medfört en tillpassning av modellen till den rådande verksamheten. Den nya modellen har givit upphov till såväl avsedda som icke avsedda effekter. I uppsatsen redovisas vilka fördelar och nackdelar som berörd personal uppfattar att den nya modellen inneburit. Ett reso-

nemang förs också rörande huruvida och på vilket sätt modellen bidrar till ökad effektivitet.

Den tredje uppsatsen som ligger först i denna utgåva av Kommunal ekonomi och politik är författad av Stig Montin och Johan Mörck. Uppsatsen behandlar den regionala nivån. Inledningsvis konstaterar författarna att den skandinaviska kommunforskningen företrädesvis studerat primärkommuner och inte den politiska mellannivån. Som en följd av regionalisering har, menar författarna, situationen förändrats och idag är mellannivån föremål för forskarnas intresse. Montins och Mörcks bidrag är en studie av politikerrollen i regionkommunerna och syftet med uppsatsen är att redovisa skillnader och likheter i politikerrollen i Skandinavien. En enkätundersökning har genomförts riktad till amtspolitiker i Danmark, fylkespolitiker i Norge och landstingspolitiker i Sverige. De teman som undersöks är politikernas uppfattningar om konkurrensutsättning och privatisering, internationella kontakter, kontakter med stat och näringsliv, samt relationen till medborgarna. Den genomförda studien visar på skillnader mellan de tre skandinaviska länderna. Studien ger inte underlag för att förklara varför skillnader finns men den ger upphov till funderingar rörande i sammanhanget viktiga faktorer och angelägen fortsatt forskning. Läs och begrund.

Björn Brorström och Henry Bäck
Redaktörer